

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 3/1975-76
med anledning av landskapsstyrelsens fram-
ställning till Landstinget med förslag till
landskapslag angående ändring av vissa lagar
inom social- och hälsovårdens förvaltnings-
område.

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbe-
gärt lagutskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört avdel-
ningschefen Bengt Linde och landskapsläkaren Folke Lampén, vördsamt anföra
följande.

Avsikten med den föreslagna lagstiftningen har i allmänhet varit att
förenhetliga det förfaringssätt, som skall iakttagas vid erläggande av
landskapsstöd. I princip skall lagändringarna alltså icke för kommunerna
eller för andra till landskapsstöd berättigade medföra beloppsmässiga för-
ändringar. De föreslagna lagändringarna är sålunda mera av formell natur
än av verklig ekonomisk betydelse för berörda bidragsberättigade.

Landskapslagen om kommunal hemvårdshjälp.

Avsikten är att jämlikt 7 § landskapsstödslagen såsom avdrag på drifts-
kostnaderna skall räknas hela beloppet av de ersättningar, som kommun upp-
burit för hemvårdshjälp. Nuvarande mera omständliga räkn sätt, därvid blott
hälften av inkomstbeloppet beaktas, skulle frångås. Till landskapsstöd
berättigande driftskostnader skulle jämlikt 5 § landskapsstödslagen i
stället anses kostnader som föranledes av hemsystrarnas resor.

I lagförslaget ingår icke något stadgande om rätt till landskapsstöd
för upprätthållande av tjänst såsom ledande hemvårdarinna. Visserligen
kommer det knappast att finnas någon enskild kommun på Åland som skulle ha
möjligheter att upprätthålla de 10 hemvårdarinnebefattningar som i riket
förutsättes såsom grund för en sådan tjänst såsom ledande hemvårdarinna
men i fall hemvårdsarbetet på Åland skulle organiseras att omfatta flera
kommuner gemensamt kan behov av en sådan ledande befattning uppstå. Land-
skapsstyrelsen bör därför ägna den här frågan viss uppmärksamhet.

Bidraget ur ordinarie årsstaten för den s.k. hemsamaritverksamheten är o-
betydligt. I många kommuner utför dock dessa hemsamariter ett betydelse-
fullt arbete och utan deras insatser kanske hela hemvårdsverksamheten i
den kommunen skulle omöjliggöras. I sådana fall och då dispenser för interi-
mistiska innehavare av hemsystertjänster eljest icke kan beviljas, torde
landskapsstyrelsen vidsynt och med förståelse handlägga ärenden angående
landskapsstöd för särskilda former av hemvårdsverksamhet.

Landskapslagen om hälsovården.

Emot den föreslagna lagändringen finnes ingenting att anmärka. En nyhet är att landskapsstöd kan erhållas också för hälsoinspektörstjänst som är bisyssla eller kombinerad tjänst. Folkhälsoförbundet står i dag såsom huvudman för de fyra heltidsanställda hälsoinspektörerna.

Landskapslagen om folkhälsoarbetet.

Noteras må, att ikraftträdelsestadgandets bestämmelse om att tidigare gällande stadganden skall tillämpas på kostnader, som godkänts före den 1 januari 1976 samt på tilläggskostnader som föranletts av sådant projekt, i praktiken endast innebär att det i landskapsstödslagen föreskrivna förfarandet vid erläggande av landskapsstöd icke skall följas. Grunderna för utgivande av landskapsstöd följer automatiskt i riket gällande grunder för statsunderstöd till motsvarande ändamål.

Landskapslagen angående införande av landskapslagen om folkhälsoarbetet.

Landskapsstödslagens 18 § stadgar om förskott per månad på landskapsandel. Detta stadgande står i överensstämmelse med stadgandet i 29 § 1 mom. landskapslagen om folkhälsoarbetet. Stadgandet i 11 § landskapslagen angående införande av landskapslagen om folkhälsoarbetet torde överhuvudtaget aldrig ha tillämpats i praktiken.

Landskapslagen om barndagvård.

Det synes visserligen svårt att uppfatta nyansskillnaderna mellan stadgandet i 15 § 1 mom. landskapslagen om barndagvård och stadgandet i 15 § landskapsstödslagen men eftersom dels ett enhetligt förfarande bör eftersträvas och dels i praktiken landskapsstyrelsen beträffande personalens löneförmåner torde följa de normer i fråga om kompetens och avlöning, som av socialstyrelsen utfärdats beträffande barndagvårdspersonalen, har utskottet icke funnit anledning fördjupa sig i detta problem.

Barndagvårdslagen skiljer icke på kommunala eller privata inrättningar för barndagvård, såvida rätten att antaga barn till dagvård anförtrotts socialnämnden. Landskapsstödslagens stadganden avser egentligen blott landskapsstöd till kommuner men stadgandet i 23 § landskapslagen angående ändring av landskapslagen om barndagvård avser nu att också för framtiden garantera att någon skillnad icke skall göras mellan kommunala och privata barnträdgårdar.

Utskottet har slutligen i detta sammanhang med beklagande konstaterat, att stöd icke i dag kan utgivas åt enskilda, erfarna personer, som utan genomgångna kurser skulle vara beredda att ansvara för ett eller ett par barn i hemmiljöbetonad dagvård. Möjligheterna att erhålla god barndagvård skulle säkert vidgas om stöd i sådana fall kunde utgivas utan alltför högt ställda krav på teoretisk utbildning hos mottagarna.

-3-

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå, att Landstinget måtte antaga landskapslagen angående ändring av landskapslagen om kommunal hemvårdshjälp, landskapslagen angående ändring av 11 § landskapslagen om hälsovården, landskapslagen angående ändring av landskapslagen om folkhälsoarbetet, landskapslagen angående ändring av landskapslagen om folkhälsoarbetet samt landskapslagen angående ändring av landskapslagen om barndagvård i den lydelse landskapsstyrelsen i framställningen föreslagit.

Mariehamn, den 3 december 1975.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors

ordförande

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden Olof Jansson, ledamöterna Söderlund, Wilén samt ersättaren Arvidsson.